

THE LIGHT IN THE WINDOW

HLUTI II

ÞRÖSKULDUR 2

Ljósið í glugganum

Mestan hluta ævi minnar trúði ég því að gildi manneskju mældist af því sem henni tókst að koma í verk.

Það var skynsamleg sannfæring.

Heimurinn virðist beinlínis byggður til að staðfesta hana.

Við erum krafín um árangur.

Tölur.

Markmið.

Frammistöðu.

Áfanga.

Sérhvert kerfi á sína eigin mælikvarða.

Sérhver stofnun á sína eigin röðunarlista.

Sérhver tími finnur upp ólíka leið til að mæla velgengni.

Og nær alltaf beinist mælingin að því sem sést.

Sjaldan að því sem eftir stendur.

Með árunum fór ég þó að taka eftir forvitnilegu fyrirbæri.

Fólkið sem ég mundi best eftir var nær aldrei það sama og fólkið sem hafði náð glæsilegasta árangrinum.

Ég mundi eftir öðru fólki.

Því sem hafði haldið sig nærri.

Því sem hafði hlustað.

Því sem hafði gefið sér tíma.

Því sem hafði verið til staðar.

Mannlegt minni er ekki eins auðhrifið og það virðist.

Áratugum síðar man það ekki aðeins hvað þú gerðir.

Það man hvernig þú lést öðrum líða.

Og þessi uppgötvun breytti mörgu.

Það gerðist hægt.

Eins og allar sannar umbreytingar gerast.

Það kom engin skyndileg opinberun.

Það komu hundruð atvika.

Lítill.

Næstum ósýnileg.

Vinur sem birtist þegar þú hefur ekki hringt í hann.

Manneskja sem situr áfram við hlið þér á erfiðri stundu.

Ættingi sem getur ekki leyst vandann en velur samt að deila byrðinni.

Í öllum þessum tilvikum gerist eitthvað sem tölur ná ekki að mæla.

Nærveran skapar styrk.

Ekki af því að hún eyði sársaukanum.

Af því að hún kemur í veg fyrir að einsemdin verði algjör.

Margir halda að það að hjálpa þýði að finna lausnir.

Ég er ekki lengur svo viss um það.

Fólkið sem hjálpaði mér í raun átti ekki alltaf svörin.

Oft átti það aðeins viljann til að vera áfram.

Og það nægði.

Þegar við erum ung trúum við því að gildið búi í athöfninni.

Með tímanum uppgötvum við að gildið býr mjög oft í því að vera kyrr.

Að vera þarna.

Ekki flýja.

Ekki láta truflast.

Ekki fela það öðrum.

Ekki hverfa.

Að vera til staðar.

Það virðist lítið.

Það er það alls ekki.

Við lifum í samfélagi fullu af tengingum og oft fátæku af nærveru.

Við getum náð í hvern sem er á örfáum sekúndum.

Við getum sent skilaboð hvert sem er á jörðinni.

Við getum átt samskipti án afláts.

Samt finnur margt fólk til meiri einsemdar en nokkru sinni fyrr.

Kannski af því að nærvera er ekki tæknilegt viðfangsefni.

Hún er mannlegt viðfangsefni.

Nærvera krefst athygli.

Og athyglin er orðin ein sjaldgæfasta auðlind okkar tíma.

Ég man eftir tímabilum í lífi mínu þegar ég leitaði ekki ráða.

Ég leitaði ekki aðferða.

Ég leitaði ekki svara.

Ég leitaði félagsskapar.

Einhvers sem var reiðubúinn að deila spotta af leiðinni.

Einhvers sem var reiðubúinn að segja:

„Ég veit ekki hvernig þetta endar, en þú ferð ekki í gegnum það einn.“

Þessar setningar breyta ekki atburðunum.

Þær breyta okkur.

Og það er miklu mikilvægara.

Árum saman vann ég í umhverfi þar sem allt var mælt.

Frammistaða.

Markaðshlutdeild.

Vöxtur.

Framleiðni.

Samt birtist sumt af því dýrmætasta sem ég hef fengið ekki í neinni skýrslu.

Traustið.

Tryggðin.

Hlustunin.

Nálægðin.

Ekkert af þessu kemst auðveldlega fyrir í töflu.

Samt heldur það uppi stórum hluta mannlegs lífs.

Nærveran virkar á sama hátt.

Hún er ósýnileg þegar hún er til staðar.

Hún verður augljós þegar hana vantar.

Eins og loftið.

Eins og heilsan.

Eins og viss kærleikstengsl.

Við áttum okkur á gildi þeirra einkum á þeirri stundu þegar þau standa ekki lengur til boða.

Með aldrinum lærði ég lexíu sem engin bók hafði kennt mér.

Mörg vandamál biðja ekki um að vera leyst samstundis.

Þau biðja um að gengið sé í gegnum þau.

Og þegar fara þarf í gegnum vandamál er nærveran meira virði en kunnáttan.

Það kann að hljóma eins og undarleg setning.

En hver sá sem hefur gengið í gegnum stóra raun skilur hana samstundis.

Engin útskýring eyðir missi.

Engin aðferð eyðir veikindum.

Engin kenning eyðir fjarverunni.

Til eru aðstæður þar sem manneskjan þarf ekki að vera leiðrétt.

Hún þarf á samfylgd að halda.

Þessi uppgötvun breytti líka því hvernig ég umgekkst aðra.

Ég hætti að telja mig skyldugan til að finna lausnir á öllu.

Ég hætti að líta á þögnina sem ósigur.

Ég hætti að trúá því að gildi mitt ylti á getu minni til að laga heiminn.

Í staðinn fór ég að rækta annan eiginleika.

Fúsleikann.

Að vera til taks.

Fyrir fjölskylduna.

Fyrir vinina.

Fyrir viðkvæmt fólk.

Fyrir þá sem gengu í gegnum erfiðleika.

Fyrir þá sem þurftu að láta hlusta á sig.

Þetta er færni sem fer minna fyrir.

En óendanlega gagnlegri.

Þegar ég lít til baka sé ég að merkustu stundir tilveru minnar hafa oft átt eitt sameiginlegt.

Einhver var til staðar.

Stundum var það ég.

Stundum voru það aðrir.

En það var nærvera.

Þögul nærvera.

Hlédræg.

Ekki ágeng.

Nærvera sem krafðist einskis.

Sem bað ekki um viðurkenningu.

Sem sóttist ekki eftir lófataki.

Hún bara var.

Eins og logandi ljós í glugga um nótt.

Kannski felst þroskinn líka í þessu.

Að skilja að við þurfum ekki að vera framúrskarandi á hverjum degi.

Við þurfum ekki að bjarga heiminum.

Við þurfum ekki að sannfæra alla.

Við þurfum ekki að vinna allar orrustur.

Stundum þurfum við einfaldlega að vera til staðar.

Í alvöru.

Með allri athygli okkar.

Með allri mennsku okkar.

Með öllum ófullkomleika okkar.

Því fólk gleymir mörgu.

Það gleymir orðum.

Það gleymir dagsetningum.

Það gleymir jafnvel mikilvægum atburðum.

En sjaldan gleymir það hver stóð við hlið þess þegar á þurfti að halda.

Að lokum, eftir vinnuna, ferðalögin, sigrana, missinn, umbreytingarnar og tímann sem leið, stendur eftir furðu einfaldur sannleikur.

Við getum ekki alltaf breytt því sem gerist.

Við getum ekki alltaf læknað.

Við getum ekki alltaf bjargað.

Við getum ekki alltaf skilið.

En við getum verið til staðar.

Og miklu oftar en við ímyndum okkur nægir nærveran.